

Нова српска политичка мисао

Коментар дана

Српска економија после коронавируса, или шта све може да се уради за 550 милиона евра?!

Мирослав Јовановић
недеља, 03. мај 2020.

Влада Србије је у оквиру свог плана за решавање горућих економских проблема, проузрокованих глобално погубним вирусом корона, обећала пунолетним грађанима Србије одређену врсту стимулације или поклона од 100 евра. Овакав 'новац из хеликоптера' познат је у економској теорији још од 1969. година када га је предложио Милтон Фридман. Прва реакција на овако 'склепани' државни економски план је следећа: поделити 550 милиона евра народних пара народу (који је власник тих истих пара) има неколико озбиљних димензија:

- Ако се те паре деле 'с неба', треба то чинити баш сада када је део народа без прихода и без посла, а не када ова прва гужва и невоља прођу и када се вероватно брзо примичу избори.

- Кусо је јер се сви у народу третирају једнако без обзира на имовинско стање. Они који су на нижој лествици примања и имовине, потрошиће такав новац на основне потребе и вероватно на производе и услуге из домаће производње. Други, који су на вишој лествици примања и имовине, могуће је да ће да потроше део тог новца и на увозне производе и услуге. Ови потоњи, тако стварају или одржавају запосленост у иностранству, а не код куће у Србији.

- Текући проблем је што је добар део домаће производње стао. Нема дела домаће понуде роба и услуга. Зато ће изванредан део тог 'новца из хеликоптера' отићи у иностранство што (вероватно) није циљ разумне и родољубиве домаће политике. Треба узети лист из текућег искуства Европске Уније која је постала област без солидарности. Сви се тамо прво брину сами о себи.

- Потребно је у овој ванредној ситуацији првенствено покренути домаћу производњу и задржати или повећати домаћу запосленост. Држава ту сада треба да интервенише непосредно, а не посредно преко тражње.

- **Највећи проблем је: шта може да се учини друго са истом свотом новца у садашњем времену (опортунитетни трошкови - о чему се учи на првој години чак и лоших високих економских школа). За 550 милиона евра може да се изгради Моравски коридор (по кинеској рачуници) или бар његов највећи део, а не да се за исто узимају кредити (уз камате, провизије...) и да се тај посао повери Американцима и Турцима. У сваком случају нови путеви, пруге или преко потребни насипи за борбу против пополава би остали у функцији целокупном народу током више деценија и генерација.**

- Требало би и девалвирати динар, можда и за 20%. Има сувише много увозне робе која гуши домаћу. Тачно је да би таква мера убрзала инфлацију, али избор је између убрзања инфлације и нагомилавања дуга према иностранству уз камате које треба вратити. Трећег нема. Истина, тада би просечне плате пале на око 400 евра са обећаних или достигнутих 500. Међутим било је о других обећања као што је привођење правди Млађана Динкића или долазак Мубадале... и није било ништа од тога. Ако просечне плате падну, бар на неко време, на ниво испод обећаног свет неће да пропадне.

Више од пола милијарде евра за малу и сиромашну земљу као што је то Србија је велики новац. О томе треба водити јавну расправу и зато прилажемо овај напис. Још увек није прекасно да се развој ситуације и трошење побољша или преусмери. Да ли је било неке јавне или стручне расправе о таквој економској политици? Да ли је Скупштина рекла бар неку своју реч о тако важном и скупом питању? Или наведено треба оставити у рукама само неколицине људи од којих је један главни осведочени плагијатор без скупштинског надзора?

(Аутор је редовни члан Матице српске)

<http://www.nspm.rs/komentar-dana/srpska-ekonomija-posle-korona-virusa-ili-sta-sve-moze-da-se-uradi-za-550-miliona-evra.html>